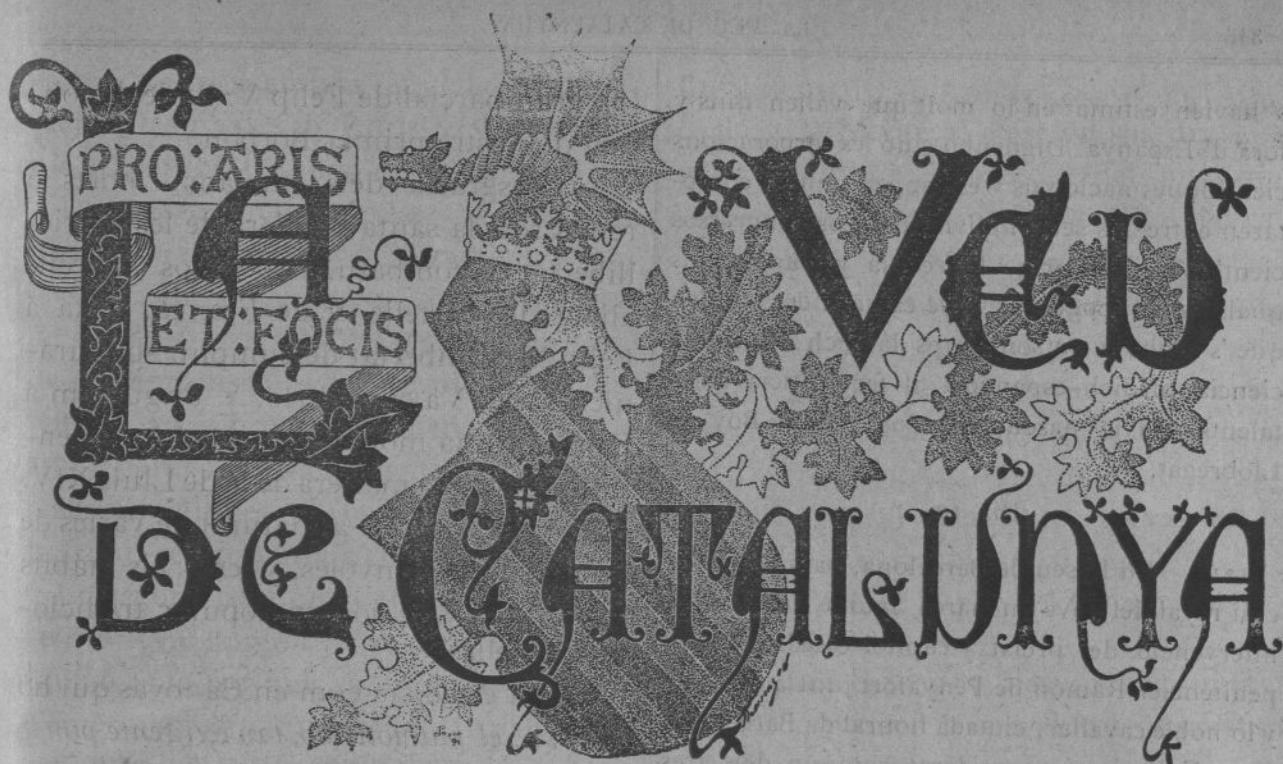

ANY IV.

Barcelona 5 d' Agost de 1894.

NÚM. 31.

EFEMÉRIDES CATALANES

AGOST.—Día 5.

1391. Estalla en aquesta ciutat un tumultuós avalot contra los juheus del Call, que acaba ab la mort de casi tots ells. Sía que fós originat per les prédiques de Sant Vicens Ferrer, ó bé per los castellans, lo cert es que aquesta gent espatriada per tot arreu s' ha anat fent avorrible per la seva usura. Per altra part, no foren los fills del pays los qui dos dies després axecaren altre motí perquè 'n fossen lliurats los culpables y la pena de mort imposada á vinticinch dels culpables d' aquella página de sanch, denota que 's feu justícia.

Día 6.

1162. Mor ab opinió de santedat lo comte de Barcelona Ramón Berenguer IV, en lo poble de Sant Dalmau en los Alps. Es aquell qui, casat ab Na Petronilla, pubilla y successora del rey de Aragó Ramir lo Monjo, lográ dels navarros lo retorn d' alguns estats aragonesos que havien anexionat aquells á son regne; ajudá á son gendre Alfons VII á la conquesta d' Almería y tragué los moros de Tortosa, Lleyda, Fraga y altres punts, lliurantne axís nostra terra d' aquella gent.

Día 7.

1689. Lo pintor Fra Joaquím Juncosa coloca

los quadros de Sant Pere y de Sant Sebastiá, patrons de Reus, en la sala consistorial de la propia vila y avuy ciutat. Aquesta data nos trau á la memoria á aquell inquiet monjo de la cartoxa de Scala—Dei, qui feu memorable son nom d' artista per lo correcte del dibuix, per la franquesa del estil, per la destresa en donar lo color y lo agradable y simpátich del colorit que oferen les seves obres, que no sols lo coloquen á major altura que son pare Joan Juncosa y que son cosí lo Dr. Joseph, sinó que l' assenyalen com un dels mes ilustres artistes de nostra terra.

Día 8.

1597. En les fonts baptismals de Santa Maria del Mar es cristianisada una noya qui ha de fer per son saber y erudició perdurable son nom de Juliana Morella. Esperta en filosofia, teologia, música y jurisprudencia además de possehir y parlar catorze idiomes diferents, verdamment fou *miracle de son sexe*, com ha dit Joan Claudi y *portent de sabiesa* com l' anomena lo P. Feyjoo. Retirada del mon en lo convent de dominiques de Santa Praxedes d' Avinyó acabá sos dies en 1652.

Día 9.

1850. Mor á Barcelona lo Dr. Joseph Castells y Comas, distingit metge, hábil anatómich y destré operador, quals conexements científichs

s' havien estimat en lo molt que valien dins y fora d' Espanya. Díguenho sinó les corporacions científiques nacionals y estrangeres que 'l comptaren entre los seus individuus. Los congressos científichs de Turin, Florencia y Nàpols, als quals assistí, pogueren ferse cárrech del estat en que 's trobava en son temps la poch coneguda ciencia mèdich-espanyola al fer justícia á sos talents. Havía nascut en 1808 á Sant Boy de Llobregat.

DÍA 10.

1218. En la seu de Barcelona, baix lo patrocini reyal del jove monarca Jaume I d' Aragó, intervenció del prelat y capítol catedral, quin penitencier Ramón de Penyafort junt ab dit rey y lo noble cavaller, ciutadá honrat de Barcelona, Pere Nolasch, es considerat com un dels tres fundadors, s' estableix la ordre de la Mercé pera la redempció de captius, vestintne l' hábit individuus de les principals families de la noblesa catalana, qui fan sacrament de sacrificar-se fins á quedar ells presos sempre y quan ho exigisca lo poder proporcionar la llibertat á un de aquells.

DÍA 11.

898. Mor lo primer comte sobirà Jofre lo Pilós, noble y esforçat cavaller, tan valent com piadós, en qui y per qui lo comtat de Barcelona queda exempt del protectorat dels monarques franchs y gran part de Catalunya, lliure de la dominació dels moros, essentne per lo tant, lo repoblador d' aquest territori y l' impulsador de la civilisació cristiana, bon xich esmortida per la pressió d' aquella gent vinguda del continent africá.

RAMÓN N. COMAS.

LA POR DEL REGIONALISME

«Establir en la Península una monarquia forta, autoritaria, centralisada, incontestada, única deu de tot poder, mestressa absoluta dels seus actes, com la monarquia francesa,» ab aquests térmens acaba de referirnos lo Marqués de Courcy

(1), gran parcial de Felip V, l' ideal polítich de nostre primer Borbon.

La desgracia dels catalans, morts ó retuts sots la santa bandera de les patries llibertats, combatuda per los exércits aliats de Castella y de França, dexá á Felip V en llibertat de cumplir son tiránich ideal. Va cumplirlo, y tinguerem á Espanya una monarquia absoluta y centralisadora á la manera de la de Lluís XIV.

Açó era contrari al natural de varies de les regions espanyoles, y fería als hàbits de llibertat y de govern popular tradicionals en elles.

Es un estadista com en Cánovas qui ho diu: «... el patriotismo, tan exigente por lo general, de españoles é hispano-americanos, tiene que avenirse á reconocer con todo que las Constituciones por que nos gobernamos unos y otros, en monarquía ó república, están lejos de haber sido invención nuestra, ó desenvueltas en nuestra común vida histórica (2).

Heusaquí assenyalada per persona pràctica y gens sospitosa la font d' ahon dimana 'l desgavell general que es la malaltia d' Espanya. Vivim governats per una Constitució que no 'ns escáu, y 'ns passa alló que escrigué en Taine del Imperi francés: «una máquina solament es útil si está acomodada al seu servey; altrament, ó no funciona, ó funciona contrariament al seu objecte (3).» Lo nostre cas es lo segón. Tenim una constitució destinada á fer marxar bé 'ls interessos morals y materials del Estat espanyol, y com que—testimoni en Cánovas—no es acomodada al seu servey, funciona contrariament al seu objecte.

La rahó principal d' aquesta falta de acomodament de la Constitució espanyola als seus fins, consisteix en que en ella hi

(1) L'Espagne après la paix d'Utrecht par le Marquis de Courcy Paris 1891.

(2) A. Cánovas del Castillo. Problemas contemporáneos, III.—Preliminares, 11.

(3) Les origines de la France contemporaine, por H. Taine, I, pàgina 118.

es encara consagrada aquella centralització á las modas de Lluís XIV, que somniá y acomplí l'autoritari Felip V.

Dues coses ho diuen clar: La primera, que tots los moviments verament populars succehits á Espanya en aquest segle de revoltes, han tendit á trencar lo dogal de la centralització: La revolució de Setembre va ser principalment federal, y aná á parar al cantonalisme; en les guerres dinástiques, la bandera llegendista ha sigut sempre una bandera foral.

La segona cosa que demostra que es lo centralisme la gran flaga de nostra constitució es la por que sempre ha tingut lo element governamental d'Espanya de somoure l'esperit regionalista.

Ja l'Argüelles, al redactar la Constitució del any 12, se sentí entebancat per aquesta por, y en lo proemi s'esforçá en persuadir á les varies regions espanyoles que en lo nou Códich hi havia molt del esperit de ses llibertats, de les que 'n feya una calurosa apologia. Aquesta por may ha passat als governants espanyols. Mes ara, com que 'ls actuals s'han adonat de aquesta alenada de renaxença que vá dexondant als cors endormits de les antigues patries, la por ha crescut, y es curios y molt important de notar l'esferehiment ab que nostres governs reculen davant de tota reclamació que pren ayres de moviment regionalista.

Progetá 'l Govern un trasbals de capitánies. En una pila d'encontrades s'axequen crits de protesta; lo govern, com si rés, tira endevant son propósit. Però vé que en la Corunya s'enlayra la bandera del regionalisme gallego; y 'l Govern aturdit y temorenc, sacrifica 'l progete de les capitánies, y ab ell la seva serietat.

Constituhí 'l fusionisme un ministeri de notables. Un dels notables se torná calvo meditant un sistema financier que havia d'aturar la bancarrota de la Hisenda espanyola. Era açó lo principal

lluhiment del ministeri. Se vá per aplicarlo; y la Navarra, ofesa en sos drets, se nega á cumplir la part que del plan ministerial li pertoca. ¿Quí son los Navarros? Quatre gats. Lo Govern, los farà cumplir de grat ó per força 'ls seus manaments. Però les Provincies Vascondes simpatisen ab los navarros, los catalans hi envien comissions; apareix en lo horitzó una agitació regionalista... y 'l ministre, qui havia de fer immortal la gloria dels notables, cau al cap de quatre dies, víctima de la por del Govern al Regionalisme.

Un altre dels notables se compromet ell, y compromet la paraula y 'l prestigi del Govern ab les nacions estrangeres, lliganthi tractes. Les Corts han de aprovarlos ¿mes qué vol dir? no té 'l govern lo remat de la majoria? Los tractats comencen á aplicarse. S'axequen protestes; lo Govern com si sentís ploure. Les protestes contra 'ls tractats se van convertint naturalment en expansió del esperit local; á Catalunya y á les Provincies Vascondes, se parla ja de Regionalisme. Lo Govern que ho ha sentit, prés de la por, dexa anar aygua avall los tractats y 'ls compromisos.

Ara á Saragoça un Capitá general maná axecar una muralla. Aquesta muralla ofenia 'ls drets de la municipalitat. La municipalitat protesta. A Madrid no 'n fan cabal. L'Ajuntament dimiteix; lo conflicte s'estén. Lo poble aclama als seus regidors. A Madrid no hi senten. Però surt l'orfeó y llança als ayres son cant; aquest cant diu que may s'humilia á Aragó. Lo Govern que ho sent, veu esbategar en la fatídica cançó y en los entusiasmes del poble que hi respón, lo desvetllament del esperit regional, y gira cua desseguida. L'endemá feya humiliarse y dimitir al Capitá general.

Endevinen los governs la potencia que hi ha comprimida y oculta dins lo Regio-

nalisme, y ab rahó li menen gran respecte; passen per aprop d' ell de puntetes, per no fer soroll; y 'l veuen somoures ab temença de que la fera 's desperte.

Aquestes debilitats y temors dels Governadors indiquen ahon hi ha la força restauradora del Estat, y diuen als regionalistes quan gros es lo poder de la santa causa, dexántloshi entreveure que aquest poder será incontrastable quan obtinga complerta expansió en la unió dels patricis des-sota la bandera de les patries xiques, escambells de la gloria y lluhiment del Estat espanyol que ha de agermanarles.

N. VERDAGUER CALLÍS.

Trasllat á en Valenti Almirall.

Anys endarrera publicá n' Almirall en la revista *L' Avenç*, un notable article sobre en Lluís Roumieux, un dels més populars felibres, conegut á Catalunya per rahó de ses estades ací, y de les casi may rompudes relacions que tingué ab nostra terra.

Ara, com saben nostres lectors, morí en Lluís Roumieux, qui al Cel sia, y ab ocasió de tan deplorable succés, un periódich felibrench de Marsella, *La Cornemuse*, publicá traduhit en llengua francesa, l' article que li havia dedicat en Valenti Almirall.

Arribat axís á conexement dels felibres lo que escrigué n' Almirall, ha disgustat á la majoria, y á alguns los ha fet enfadar. Entre aquests darrers se compta nostre distingit confrare, director de *La Cigala d' Or*, n' Albert Arnavielle, qui en les planes del darrer número de son citat periódich, manifesta 'l seu desagrado.

Recullim en nostre setmanari lo que escriu n' Arnavielle, sobre l' assumpto, no per mortificar á n' Almirall, puix may hem tingut lo propòsit de molestar á cap persona, y menys als qui al cap-de-vall y més que sia equivocadament, compartexen nostres amors á la bandera de les llibertats de la Patria, sinó perque les paraules de n' Arnavielle rectifiquen un error un xich estés entre nosaltres sobre 'l caracter del movi-

ment felibrench. Al estampar aquest error en son article, n' Almirall, convingué ab l' eminent crítich castellá en Menendez Pelayo, qui 'l consigná en lo prólech á la edició políglota del *Mestre Rubió y Ors*; mes n' Almirall té major culpa que en Menendez, atés que aquest no mes de lluny á lluny havia de judicar de la empresa dels felibres, y aquell la havia vista d' aprop. Lo allunyament del medi, explica la errada del crítich castellá, la de n' Almirall acusa un manquement en l' observador, qui no sapigué veure en les cantades dels qui un temps foren sos companys obsequiosos, les llevors grifolladores, ahon s' enclohía y s' enclou la transcendencia que ell negá de la causa del felibrige.

Heus-aquí ara lo que diu n' Albert Arnavielle:

«... *La Cornemuse*, lo periódich franch-provençal de nostre bon amich en Joseph Gautier, ha publicat una traducció francesa, feta per lo felibre August Gautier, d' un article sobre en Roumieux, paregut en 1883 en *L' Avenç*, revista catalana de Barcelona, ab la firma de V. Almirall.

«L' escriptor catalá ha consignat en ell, en polida forma, que la traducció no desmereix, apreciacions ben llaussangeres pertocants al talent del majoral nimesench, que, diu, prengué una part activíssima en la Renaxença provençal des de 'ls seus començaments. Som en aquest particular y enterament de la opinió de n' Almirall. Però mal diantre! si may lo nostre Roumieux hauria pogut pensar servir de tema á les disertacions que fá l' autor referents al felibrige y als felibres! Es impossible llegir res mes fantasiós! Tastéune aquestes miques: «Lo moviment felibrench no es fill de cap idea transcendental; lo seu fi no té cap importancia social directa... Lo sol nos fá cantar, diuen los felibres, y canten com les cigales ó 'ls ocells. Los felibres no han may aspirat á un cambi de situació. Pera ells, com pera 'ls francesos més francesos del Nort, París es lo cervell del mon. Pera ells la llengua que 's parla á França es la reyna de les llengues... Per açó quan en Mistral crida ab tó misteriós y veu inflada:—«Ah! si 'm volíeu entendre! Ah! si 'm volíeu seguir!»—no conseguix sinó fernos somriure...

«Ja n' hi ha prou, no es cert, amichs lectors?... Ah! que 'n forem de beneyts lo día en que Rou-

mieux, Glalze, Auzière, August Marin, lo qui escriu aquestes ratlles y alguns més, rebiam á Montpeller al *patriota* catalá Almirall que passava per ací ab un de sos companys... Creguerem regonéixer en ells germans, qui tenien les nostres idees y 'ls ferem festes y felibrejarem en llur honor. Y cantarem la *Coupo* y qui sab quantes coses més! Segons lo que algun temps després havia d'escriure en *L' Avenç*, tots aquests cants de fé y amor á la patria petita, li semblaren á n' Almirall cançons de beguda...

»Donám les gracies á *La Cornemuse* d'haver-nos fet conéixer, al cap de més de deu anys, ab qui haviam tingut tractes, y 'ns aconsolám facilmente de la desilusió pensant ab tots los *germans verdaters* que tenim á Catalunya y que aquests nos comprenen y compartexen nostres esperances (per la part que 'n toca á LA VEU DE CATALUNYA, toquéula, amich Arnavielle.) Lo que dihém, en Roumieux, com á dexeble fidel y devot d'en Mistral, no ho desmentirá pas, podém assegurarho. En Roumieux visqué y cantá pera la causa, y no podriám honrar millor sa memoria que combatent á tort y á través, en aquest periódich que ell fundá, pera totes les reivindicacions de la terra, de la llengua del Mitg-dia. No desdirém may en tal empresa.»

N. V. C.

GOIGS DEL COR DE MARÍA

Estrella de nostre dia,
jardí de nostres amors:
Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Terra verge no llaurada
que rosá l' Esperit Sant,
ab tan célica rosada
¡quines flors hi naxerán!
La primera que hi floria,
terra y cel umple d' olors:
Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Sou del cel la via bella
per ahon baxá 'l bon Deu,
repujant després per ella
ab qui vulga ser fill seu.
Oh del cel hermosa via,
volém ser tos viadors:
Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Lo vostre Cor, Verge Mare,
del bon Jesús fou lo breç,
hon lo breçá 'l Etern Pare
del amor dels dos cor-près.
Vos vetlláu, quan Ell somia,
lo somni de sos amors:

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Arca sou de la aliança
que guardáu la vera lley:
Astre hermós de la esperança,
domicili del gran Rey.
Puix real soberania

Vos teniu en tots los cors:

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

De vostre Fill les memories
en aqueix Cor les guardáu,
rosari de vostres glories
que en vostra celda passáu.
Repasar jo ab Vos voldria
vostres glories y dolors:

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Set espases vos coronan,
set espases de pecat,

¡Quina paga, oh Mare, os donan
vostres fills que heu tant amat!

¡Jo també os clavi la mia
fentvos Mare de dolors!

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Vos sou la Escola divina
hon la ciencia del cel
rajá com l' or de la mina,
com de la bresca la mel.

Sol hermós sempre al mitg dia,
difundiú vostres clarors:

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

Del de Jesús es la Albada
vostre Cor hermós y bell,
d' aqueix cel mistica Entrada,
d' aqueix temple rich Cancell.

En lo vostre principia
lo gran riu dels seus amors
sa riuada de dolçors:

Cor purissim de Maria,
convertiu als pecadors.

JACINTO VERDAGUER, PVRE.

MOVIMENT REGIONALISTA

Lo dia 22 del mes passat lo *Centre de Catòlics* d' Olot, celebrá una solemne vetllada ab motiu de

donar pública lectura de un Breu de S. S. Lleó XIII, concedint indulgència plenària als socis qui en dies assenyalats visiten la iglesia parroquial, pregant per la concòrdia dels prínceps cristians, destrucció de les heretgies, conversió dels pecadors y exaltació de la Santa Mare Iglesia.

Després d' escoltat ab religiós reculliment y de peu dret l' esmentat Breu, continuà la sessió, llegintse hermoses poesies y executantse diferents peces musicals, entre les que va sobresortir l' hermosíssim chor: *¡Oh cor! la Espanya t' crida*, música del mestre Frigola y lletra de Mossen Jacinto Verdager, interpretat magníficament per una massa de socis dirigida per lo Rvnt. D. Guillelm Puig Pvre.

La qüestió de Zaragoza, de que prenguerem nota en nostre número anterior, ha acabat donant ordre lo Govern de que fos enderrocada la valla posada per la autoritat militar. En sa conseqüència lo Capitá General ha dimitit y l' Ajuntament ha retirat la dimissió.

Prenguen nota Barcelona, cridada á trobarse en alguns cassos semblants.

Lo diumenge de la penúltima setmana, se celebrá á Palafrugell l' acte solemne de la repartició de premis, als autors llorejats en lo certámen convocat, á fi de donar més lluhiment á les festes dedicades á santa Margarida.

Lo president del Jurat senyor Bordas y Estragués, llegí un hermós y patriòtic discurs escrit en nostra llengua, que fou molt aplaudit per l' auditori.

Los premis oferts eren en nombre de vint, dels que sols se'n donaren deu, quedant los demés deserts ó sens adjudicarse. Los autors que obtingueren premi foren los senyors Blanch y Romani, Marull, Loperena, Carreras, Asmarats, Salvadó, Millá y Ayné y Rabell. Lo jurat concedí també deu accésits que guanyaren, á més de algun dels citats, los senyors Franquet, Ubach, Ballesteros, Barbany, Casas y Pallarols y Alcántara.

La flor natural fou guanyada pel senyor Blanch y Romani, essent nombrada Reyna de la festa la jove y elegant senyoreta N^a Estrella Jubert, qui ostentant, la ayrosa mantellina blanca, ocupá lo tronó d' honor, desde ahon feu entrega dels premis als demés autors llorejats.

La festa acabá ab la lectura de una carta de gracies de don Joaquim Riera y Bertran, que fou molt aplaudida.

Ha mort á Palamós, després d' una llarga malaltia soferta ab verdadera resignació cristiana, D. Candi Figa y Piferrer, metge de dita vila. Era molt entés en sa professió y en literatura, havent escrit algunes sentides poesies de caràcter religiós; dirigí durant llarga temporada *El Semanario de Palamós* y formá part

del jurat del primer certámen literari d' exa vila. Era catòlich fervorós y catalanista de bona mena. Conreava ab afició y prófit la fotografia, la pintura, la mineralogia y la zoologia, havent reunit ab una constància envejable una bona colecció d' exemplars que tenia cuydadosament reunits en son despaig. Tothom lo volia en la comarca, per açó sa mort ha estat sentidíssima, y son enterro, ha sigut una imponent manifestació de dol. Acompanyám á la viuda, fills y demés de la familia en lo condol, per tan irreparable pèrdua. ¡Qué Deu lo tinga al cell

Pera 'l certámen del *Centre Catalanista* d' Olot, ademés dels premis consignats en lo cartell, ha sigut ofert per la Excm. Diputació Provincial de Girona, un *objecte d' art* al autor qui millor desenrotlle lo tema: *Assaigs històrics sobre l' origen de les industries en la comarca d' Olot*.

Dijous morí en aquesta ciutat en Llorens Balari y Jovany, distingit industrial, germá del ilustre cate-dràtic de llengua grega en nostra Universitat y President del Consistori dels Jochs Florals. Acompanyám al estimat mestre y amich en son dolor, y pregám als nostres lectors un Pare-nostre pera 'l bon repós de la ànima del difunt.

En lo número del diari santanderí *La Región Cantabria*, corresponent al dimars últim, hem llegit un article retolat *Propósitos*, en que 'l simpàtic company, després de felicitar-se del éxit de sa primera campanya de diari, diu que vol correspondre al favor públich, fent alguna cosa mes de lo que feya al present: «Anám á intentar la confecció diària d' un periòdic exclusivament montanyés, obehint á nostres crehences, en la eficacia del regionalisme.... Accentuant lo caràcter regionalista de *La Región* pensám que contribuïríam á fer bé á la provincia.»

La Región Cantabria, es un diari carlí; pero *LA VEU DE CATALUNYA*, que dèixa de banda la política pera dedicar íntegrament ses esforços á la gran qüestió patriòtica involucrada en lo Regionalisme, al enterarse dels nobles propòsits de *La Región* dirigeix al company estimat un entusiasta saludo, y desitja pera sa guapa empresa un éxit que esperám no han de regatejarli los fills de la Montanya, los paysans del home honorable, patrici escelent y escriptor ilustre que 's diu en Joseph M.ª de Pereda, gran honor de la causa del Regionalisme.

La vetlla del dia primer d' aquest mes, se celebrá en lo *Centre Catalá* de Sabadell, l' acte solemne de la proclamació del autor de la *Cartilla Catalanista*, premiada en lo concurs obert per la esmentada associació.

L'acte que estigué molt brillant, fou presidit per D. Angel Guimerà, com á president de la *Unió Catalanista*, qui pronunciá un eloqüentíssim discurs al·lusiu á la festa, que fou molt aplaudit.

Seguidament lo Sr. Capmany, qui actuava de secretari, llegí una entusiasta memoria y obrí 'l plech del autor premiat, resultant ésser D. Enrich Prat de la Riva y D. Pere Muntanyola.

Lo treball premiat que 's llegí á la concurrència fou saludat ab repetides salves d'aplaudiments, lo mateix que 'l discurs de gracies pronunciat per D. Modest Durán y Folguera.

Dissapte de l'altra setmana partí d'aquesta ciutat cap á son pays lo jove y distingit poeta provençal en Marius André.

Lo motiu de sa partida es anar á efectuar son concertat matrimoni ab la hermosa felibressa de Bagneres de Bigorre y aclamada poetissa Claudia Duclos. Desitjám al estimat felibre y amich les benediccions del bon Deu.

La *Lliga de Catalunya* ha dirigit á don Domingo Sert la següent comunicació:

«En aquests temps, en que part del malestar social prové del oblit de les necessitats dels pobres, per part dels qui están en situació de poder més ó menys remediaries, ha de merèixer forçosament les simpaties generals la generosa iniciativa de V. al crear un «Institut» pera l'aculliment d'artesans y obrers d'industries manufactureres, pobres é inútils pera 'l treball, com lo que acaba d'establir en sa finca del «Desert de Sarriá.» Mes per lo mateix que semblant idea no podia ser més que rebuda ab general aplaudiment, no hauria cregut «La Lliga de Catalunya» que fos son especial dever felicitar á V. per lo que no necessita felicitacions ni enhorabones; però si ha cregut que tenia una verdadera obligació, que li ve molt de gust cumplir, en felicitar ab entusiasme á V. per haver demostrat al mateix temps que sentiments filantròpics, sentiments essencialment catalanistes, com ho demostra l'haver publicat en catalá 'l Reglament del esmentat «Institut.»

«Al obrar axis, en conformitat á lo natural y á lo rahonable, ja que ridícol hauria sigut l'us del castellá en una institució destinada á obrers catalans, però rompent al cap y al fi ab la rutina y atacant de ferm tan incomprensibles prejudicis, ha demostrat V. com comprén que si cadascú dintre de la seva esfera té de contribuir activament y segons sos propis medis á la regeneració social, tots hem de treballarhi, atenent á les condicions naturals de vida dels diferents pobles, y no oblidant, per lo tant, los catalans que Catalunya encara té signes ben característichs de la seva existencia; y com qui açó comprén y ho demostra, al portar á la realitat una idea tan noble com la abans es-

mentada, prova son desitg de treballar per la patria catalana, la Junta Directiva de la «Lliga de Catalunya» no podia permanèixer callada, per lo que en sessió de ahir acordá felicitar ab entusiasme á V. molt especialment per lo tribut rendit á la llengua catalana al publicar lo Reglament del Institut d'inválids del treball del «Desert de Sarriá.» Lo que tenim l'honor de participarli pera son conèxement y satisfacció. Barcelona 31 Juliol 1894.»

Escriuen de Lóndres que les Cambres no tindrán per ara vacances, puix lo Govern de Lord Rosebery vol que, enllestits los pressuposts, sia donada satisfacció als irlandesos y escocesos, deliberantse y acordantse sobre algunes de ses reivindicacions nacionalistes.

Los diputats radicals socialistes de França han sots-crit un manifest-programa, consignanthi com á una de les principals aspiracions del partit la Descentralisació y Reformes de les institucions administratives y judiciales.

La Cambra dels Comuns de Inglaterra adoptá, dies endarrera, en segona lectura y per 32 vots de majoria, lo projecte de ley presentat per en J. Morley, secretari de la Irlanda, sobre 'ls terratinents d'aquesta llançats de les finques. Aquest projecte proposa dedicar una quantitat de 400.000 lliures esterlines pera ajudar als terratinents espulsats per los propietaris desde 1879 á recobrar les finques, y pera indemnisar als terratinents qui reemplaçaren als espulsats. Una comissió arbitral, composta de tres membres, ha de intervenir pera solventar les dificultats entre 'ls propietaris y les dues citades categories de terratinents; essent sos acorts obligatoris.

En lo diari radical de Toulouse, *La Dépêche* ha publicat en Xavier de Ricard un notable article, demostrant y censurant la dolenta manera d'escriures les histories de França, dexant en oblit les més esplendentes glories regionals, y comptant no més lo que 's refereix á Paris y á les institucions centrals.

De *La Cigala d'or*:

Heus-aquí 'l programa de les festes felibrenques y cigaleres d'enguany.

Dijous 9 d'Agost.—Reunió general á Lyó. Recepció per l'Ajuntament. Homenatge á Pere Dupont, lo gran felibre de la cançó francesa.

Divendres 10 d'Agost.—A dos quarts de set del matí devallada en barca per lo Rose des de Lyó á Avinyó, ab una parada á Turnó. Parada á Valença pera la inauguració del monument d'Emili Augier.

A las 7 del vespre arribada á Avinyó. Festa nocturna. Dissapte dia 11 d' Agost.—A mitg dia partida pera Aurenja. A les dues, conferencies, concert, etc. A les vuyt, representació en lo Theatre-Antich d' *OEdipe Roi*, ab l' actor Mounet-Sully, etc. A dos quarts de 12, retorn á Avinyó.

Diumenge 12 d' Agost.—A dos quarts de deu del matí, reunió dels majorals del Consistori felibrench. A mitg dia, en la antiga sala dels Templaris d' Avinyó, banquet de la Santa Estrella. A les tres inauguració dels monuments de Roumanille y d' Aubanel, ab assistència dels Ministres.

Al vespre retorn á Aurenja. Representació d' *Antigone*, ab en Mounet-Sully y 'l reparto de París.

Dia 13 d' Agost.—Escursions als Baus y á Arles.

Dijars 14 d' Agost.—A Cavayó, inauguració del bust del trobador Castil-Blaze, eélebre llibretista y crítich musical.

Dia 15 d' Agost.—Inauguració del monument del Tambor d' Arcola. Colocació de la placa commemorativa del músich Feliciá David.

Dijous 16 d' Agost.—Partida cap á la Font de Vauclusa. Parada á Bon-Pas, pera rendir homenatge al trobador Adolf Dumas, escriptor francès y promotor de *Mirèio* á París. Felibrejada en la Font de Vauclusa. Inauguració del bust de Laura de Nova, la celebrada per Petrarca.

Després d' una temporada d' anyorarlo hem tingut la satisfacció de tornar á rebre la visita de nostre excellent company de Montpellier *La Cigalo d' or*, qui porta en sa primera plana un magnífich retrato d' en Lluís Roumieux, lo distingit y alegroy felibre, qui al cel sia, seguit d' un abundós article necrológich, que firma n' Albert Arnavielle.

Á Praga, capital de la Bohemia está pendent un conflicte que faria riure si no fós una de tantes demostracions de la lluyta terrible que 's vé sostenint entre les aspiracions autonòmiques d' aquesta nacionalitat y 'l centralisme del Estat austriach del que forma part. Heus-aquí com ho refereix un corresponsal de la anomenada ciutat:

L' Ajuntament de Praga, apoyantse en una sentència de la Alta Cort austriaca, decidint en darrera instancia que la retolació dels carrers y places correspon exclusivament á la autoritat municipal, feu posar per tot arreu lletreros redactats en llengua txeca.

Se proposava ab açó l' Ajuntament, d' una banda, demostrar lo caracter essencialment slau de la ciutat, y ademés, tornar la pilota á una pila de municipalitats alemanyes de la Bohemia y de la Moravia, qui menyspreen en lo particular los drets de les minories txeques, molt més considerables que la insignificant minoria dels alemanys de Praga. Lo Cassino alemany d' aquesta ciutat, picat de ma'a manera per l' acort

del Ajuntament, posá gratuïtament á la disposició dels alemanys que hi possehexen cases rétols esclusivament alemanys, los uns, y escrits en alemany y en txech, los altres. Plantats que foren molts d' aquests rétols, vingué una disposició del Ajuntament manant traure desseguida aquells lletreros no oficials; més lo governador de Thun, representant del govern central austriach, com si fós ell lo més alt funcionari del pays, anulá aquesta disposició, dexant axís la retolació dels carrers á la iniciativa particular. Axis, per de moment, establert, gran nombre de propietaris txechs se aprofitaren de lo manat per lo citat governador, adornant llurs finques ab rétols de tots los colors, escrits en totes les llengues conegudes, en rus, en francès, en italiá, en turch, etc. etc., sense comptarhi un gran número de traduccions del nom txech en llengua alemanya de fantasia, ab una ortografia capaç de fer botar d' indignació al alemany més sanch-fret. En pochos dies se convertí Praga en una cosmopolis.

Cremat lo governador, maná á la policia arrencar á la nit tots aquests rétols internacionals.

L' Ajuntament, com se suposa, ha recorregut contra les ingerencies del governador de Thun; y mentrestant s' espera la resolució, ab penes basta la policia pera menar á la prevenció á la gran volior de xicots que tapen tiranthi grapats de fanch los rétols alemanys: ho fan en plé dia y casi bé no hi ha un sol rétol que s' hage escapat d' aquesta venjança dels fills dels txechs, qui de bona hora entren en la guerra contra l' imposicionisme austriach.

Fa quinze dies diguerem que 'l ministre del Interior d' Hungria, Hièronymi havia emprés un viatge á Transylvania. Com aquest viatge resulta anar molt lligat ab la qüestió nacionalista rumana, quin darrer y trágich incident conexen per extens nostres lectors, creyém del cas donarne algunes noticies.

Lo diari oficial d' Hungria anuncia 'l viatge del Ministre Hièronymi com tenint per únich fi una visita als seus electors de Koloz. Mes desseguida que hagué partit, se pogué compendre que 'l tal viatge portava cua política. Ben clar ho indicá la premsa húngara, girant veles en la apreciació que fins al present havia fet de les revindicacions dels rumans, y declarant que aquests tenen rahó en moltes de les coses que demanen, essent censurables la noblesa magyar y 'ls governs precedents per haver mirat la qüestió des de un punt de vista del tot dolent.

En los matexos dies escribien de Viena á un dels diaris millor informats d' Europa: Finalment s' ha reconegut á Pest que 'l sistema de lleys draconianes contra les aspiracions d' independència dels rumans no mes podien conduhir á un mal terme, y 'l ministre se n' es anat al pays mateix pera pronunciarhi paraules de conciliació, ab lo ben entés de afirmar com á intangible la unitat de la patria húngara.

Diu lo ministre que 'l govern está disposat á fer concessions en materia de l'legislació electoral, concedint als de Transylvania 'ls drets electorals que disfruten los húngars, y á axamplar la autonomia de les municipalitats, ab lo que 's debilitaria molt la pressió de les autoritats magyars y permetria l'us de la llengua rumana en la ensenyança y en les relacions oficials.

¿Acceptaran los rumans aquests oferiments del Ministre, y, per lo tant, s' haurá posat fi á la lluyta que acaba d' aflamar lo procés del Memorandum?

No es de creure. Un corresponsal de Viena que sol estar ben enterat, escriu que, á son parer, aquestes concessions que alguns anys enrera haurien sigut prous pera posar terme á la agitació, han vingut ara massa tardanes, com ho demostra la rebuda que han fet al Ministre. Lo bisbe Szabo havia manat al seu clero que assistís á la recepció, enviant, además, delegacions allá ahon lo Ministre s' aturaria; però la gran majoria se n' ha abstingut, motivant aquesta abstenció perque 'ls Rumans han sofert sots lo govern Vékerlé-Hièronymi vexacions y persecucions més grosses encara que les sofertes en los temps pitjors de Tisza, y perqué, además, lo Ministre sabia bé prou y massa la situació dels rumans, perque 's pogués creure convenient anar á donarlin noticies.

Lo dia 20, arribá 'l Ministre á Koloz. L' alcalde li dirigí una allocució, en que retragué l' estat dels rumans en la Transylvania, afegint que 'l Ministre desitjava estudiar personalment les condicions deplorables creades per una agitació deslleal. Li respongué aquest declarant que emplearia tots los medis licits pera acabar pacíficament una situació anormal; y que veyá ab satisfacció la conducta dels elements nacionals moderats, entre 'ls que no podia pas comptar al partit nacional rumá de l' Hermannstadt, mentres aquest partit no modificás son programa actual. Assegurá que les aspiracions illegítimes dels rumans serán ateses.

Aquest tó del discurs d' en Hièronymi, no era pas acomodat als fins pacificadors dels elements moderats. Aquets, aprofitant la benevolencia ab que se 'ls presenta 'l Ministre, s' esforçaren en persuadirlo que modifiqués sa actitud pertocant al partit nacionalista d' Hermannstadt, lo més ofés per lo procés del Memorandum. No ho han lograt per ara; y, en conseqüència, los capithosts rumans han decidit abstenirse de tota relació ab lo Ministre, mentrestant son viatge per la Transylvania.

LO MEETING DE PARETS DEL VALLÉS

Lo diumenge prop-passat se celebrá en la plaça pública de Parets, la reunió de propaganda catalanista, organizada per alguns delegats de la *Unió Catalanista* en la comarca del Baix Vallés.

Al acte además de las personalitats que feren ús de

la paraula, hi assistiren bon nombre de regionalistes de Mollet, La Garriga, Granollers, St. Cugat del Vallés y Barcelona, además de diferentes delegacions de pobles vehins. La presidencia fou ocupada pel Sr. Plantada y Fonolleda de Mollet y 'l Sr. Camarassa de Sant Cugat, al vol dels qui s' asseyen altres delegats de la *Unió*, representants de la premsa catalanista, alguns distingits companys de causa de Parets, diferents delegats de pobles de la comarca vallessana y una Comissió del *Juvent Catalá Regionalista* de Barcelona. Lo delegat D. Pau Colomer, s' adherí al acte ab una afectuosa carta.

Després d' algunes paraules del Sr. Plantada explicant los motius del aplech, lo jove regionalista olotí D. Fausti Anglada, saludá al públich ab patriòtiques paraules, atacá ab decisió als partits polítics, provant que 'l desvetllament del poble s' imposa pera enderrocar los procediments centralistes. Rebutjá les calumnies que 'ls qui viuen del contribuyent apliquen als catalans, y després de provar lo dret y la necessitat de que Catalunya sia lliure, anunciá que 's donaria lectura de les *Bases de constitució Regional catalana* aprovades per la Assamblea Catalanista de Manresa.

D. Jaume Maspons de Granollers, després de recalcar la importancia de les esmentades Bases, va llegir-les ab detenció, explicant ab molta claretat lo significat de varies d' elles.

Usá després la paraula, D. Lluís Marsans, delegat de la *Unió* per la comarca d' Igualada y Sta. Coloma de Queralt, qui ab poques paraules prová la diferencia que hi ha entre 'ls propagandistes polítics y 'ls catalanistes, fent veure que mentres los primers sols anaven á dividir als pobles, los altres, sols procuraven estendre les bones doctrines de pau y unió entre los catalans. Sostingué que les divisions dels pobles son portades á dretes pels polítics á fi de poder llaurar á son gust, y estenenentse després en fer algunes consideracions sobre lo malestar económic d' Espanya, recordá que Catalunya es ahon sempre la gent de Madrid té fixada la vista pera acabar de xuclarlos la sanch, y al efecte recordá, que aquells matexos dies tots los diaris deyen, que 's tractava de fer una nova investigació de la riquesa amagada, y que pera començarla, no s' aniria á les regions ahon diuen hi ha ministres qui hi tenen propietats que no paguen contribució, sinó precisament á Catalunya. Pera provar que les regions virils no sufren exes injusticies, retragué l' exemple de Navarra y Saragoça, y acabá recordant que ja era hora de obtenir que Catalunya no haja d' ésser dominada com una esclava, per la gent que 's manté ab nostra suhor.

D. Joseph Mallofré, representant de la premsa catalanista del Camp de Tarragona, feu passar agradablement la estona al auditori ridiculisant los tres signos distintius de la centralisació espanyola: la immoralitat, lo deute públich y l' exagerat nombre de generals. Va retreure alguns fets dels principals poli-

tichs pera provar lo poch que 's preocupen de les necessitats dels ciutadans y passá desseguida á demostrar lo perjudicial que es á Catalunya la administració centralista, recordant los mals que á les intel·ligències porta la organització de nostres escoles, la crueltat del servey militar y los cops mortals donats á nostres lleys civils. En cambi feu veure la ridícula del sufragi universal y de les llibertats á la madrilena, donades pels polítics, sols pera enganyar als pobles, y acabá fent atinades consideracions á favor del regionalisme.

Seguidament feu us de la paraula lo senyor Pareras y Noguera, delegat de la *Unió Catalanista* en la comarca del Alt Vallés, qui després d'algunes consideracions històriques recordant quan Catalunya va perdre sa personalitat, feu algunes observacions sobre son estat present, citant un cas igual succehit á La Garriga y á Barberá, fallat en sentit oposat pel govern centralista. Examiná la marxa econòmica d'avuy demostrant que perdut ja 'l crèdit, aném depressa cap á la circulació forçosa del paper moneda, y després de combatre ab fortes rahons la immoral contribució de consums, escitá als paretencs á mantenir-se units, recordant que pels pobles qui tenen unió, lo voler es sempre poder.

Lo delegat per Barcelona, don Narcís Fuster, ocupá després lo siti destinat als oradors, y ab la eloqüència que li es ben coneguda, va doldres del ensopiment del poble catalá, qui permet que 's diguen representants seus, euners que com Salmeron, Alonso Martinez y 'l fill de Martinez Campos no conexen més que de nom los districtes per qui son diputats. Caricaturisá la divisió de pobles en lliberals y retrógados inventada pels polítics y examiná de un á un á tots los partits, provant que cap d'ells podien ni volien fer res en be del poble. Feu notar que 'ls catalanistes al anar á fer propaganda per les poblacions, no anavem á demanar una acta de diputat, sinó solament á obrir los ulls del poble, per que no 's dexe explotar més pels farsants de la política. Combaté ab bones rahons la contribució de sanch, demostrant no sols los perjudicis que porta al individu, á la familia y á la societat, sinó també la inutilitat dels exèrcits permanents de nostres dies y després de saludar al poble de Parets acabá encoratjantlo á treballar per lo triomf de nostra justa causa.

Don Vicens Plantada y Fonolleda, reasumí tot lo dit pels esmentats oradors, explicá com s'haurien d'eleger los diputats segons los principis regionalistes; citá diferents exemples pràctichs pera provar lo malestar que sofreixen los agricultors del Vallés, y feu present les poques consideracions que 'l govern los hi té. Acabá, lo senyor Plantada, recomanant á tots los presents, que estudiessen lo programa catalanista, y que s'agermanessen tots los qui sentissen afició á nostres idees, á fi de treballar ab constancia pera obtindre, que Catalunya sia dels catalans.

L'auditori format per tots los habitants de Parets y

molts dels pobles vehins, aplaudí ab entussiasme á tots los oradors, lo mateix al acabar sos parlaments, que al finir los párrafos més intencionats.

Havent acabat la reunió, se repartiren algunes centes fulles contenint lo programa catalanista, que ab afany eren buscades pel públich, qui en diferents rotllos formats á la plaça, comentá llarga estona ab manifest assentiment, les idees esposades en la reunió.

J. M. B.

LO REGIONALISME EN LA PREMPSA

COSAS ASSENYALADES

—LA REGIÓN CÁNTABRA. Santander, 27 de juliol: *La Patria chica de Renan*, per D. N. Verdager y Callis. Traduhit de LA VEU DE CATALUNYA.

—LO GERONÉS. Girona, 28 de juliol: *Salus populi*, per J. B. y S. — *Don Pere Bosch y Labrás*. — *Regionalisme á l'estranger*. Nota copiada de nostre Semanari.

—LA VEU DEL MONTSERRAT. Vich, 28 de juliol: *L'Esperit Catalá*, per D. Claudi Omar y Barrera.

—LA VANGUARDIA. Barcelona, 28 de juliol: *El sitio nacional de Valldaura*, per D. S. Sampere y Miquel. — *El tambor del Somatent de Igualada*.

29 de juliol: *El Código civil en Cataluña según el Tribunal Supremo*, per D. Frederich Puig-Samper. Comentarís sobre una Sentencia que 'l Sr. Puig-Samper creu que resol contra 'l Dret catalá lo problema plantejat temps endarrera per lo Sr. Almeda.

1 d'agost. *Fuera de España. Rumanos y Húngaros*: Noticia del moviment nacionalista de la Transilvania y de les declaracions regionalistes del comte de Zichy, capítost del partit conservador húngar.

—EGARA. Tarrassa, 29 de juliol: *Discurs de D. Joaquim Maria de Paz, President del Certámen del Ateneu Tarrassench*.

—EL VENDRELLENSE. Vendrell, 29 de juliol: *Vendrell històric* (Del Llibre de deliberacions del Consell), per D. Jaume Ramon.

—L' OLOTÍ. Olot, 29 de juliol: *Las remensas del segle XIX*.

—LAS CUATRE BARRAS. Vilafranca del Panadés, 30 de juliol: *Una sorpresa*. Se refereix á la traslació á Vilanova y Geltrú de les oficines del regiment de Hon-toria.

—LO SOMATENT. Rens, 31 de juliol: *Una veu autorizada*.

—LA RENAIXENSA. Barcelona, 31 de juliol: *¿Per qué aquestas diferencias?* Referintse á un article en que 'l Sr. Becerro de Bengoa demostra sa simpatia per les reivindicacions regionalistes de Mitg-jorn de França, fa notar les inesplicables diferencies dels molts qui troben il·lògich lo desvetllament del esperit regional en

terres forasteres, y s' esgarriren en quan se 'ls parla d' autonomia de Catalunya.

4 d' agost: *Altra impugnació del sistema parlamentari y nova afirmació implícita del Regionalisme de bona llei per una autoritat de major excepció*, per J. M. Transcrit de *La Veu del Montserrat*. — *Parets del Vallés. Reunió pública de propaganda catalanista*, per M.

—EL FUERISTA. San Sebastian, 29 de Juliol: *Monumento á los Fueros*. Descripció del projectat, per don Albert Palacio.

—LA PROTECCION NACIONAL. Barcelona 28 de Juliol: *Efemérides de Cataluña, 28 Julio 1484. Medidas contra los payeses de remensa*.

29 de Juliol: *Efemérides de Cataluña, 29 Julio 1276. Entierro de D. Jaime el Conquistador*.

30 de Juliol: *Notas veraniegas. El Valle de Ribas*, per D. J. Reig.

1 d' Agost: *Efemérides de Cataluña, 1 d' Agosto 1791. Muerte de Caresmar*, per R.

—DIARIO DE BARCELONA. Barcelona, 31 de Juliol: *Libros de poesia catalana, II. Romancer Catalá, por Francisco Ubach y Vinyeta*. Crítica d' aquest llibre per D. F. Miquel y Badia.

—LO TEATRO CATALÁ. Barcelona, 28 de Juliol: *Lo Teatro Catalá*, per D. Joseph Alemany y Borrás.

REGIONALISME

§ VII

CONCLUSIÓ

Lo regionalisme es un sistema ventatjós pera 'ls pobles. — Los pobles governats baix la centralisació y 'ls governats baix lo regionalisme. — Comparació. — Lo regionalisme facilita l' *avens de la nació*.

Seria pesat l' anar referint los beneficis que 'l regionalisme reportaria pera l' *avens de la nació* en tots los rams. Basta lo dit pera provar que no es una teoria com les que presenten los actuals partits polítichs, per fora molt bona, molt útil pel bé del pays, més per dins la mentida ab totes les passions, sino un sistema apoyat en fermos fonaments que sols procura 'l millor bé possible pera la regió que 'l particularisa. Y axis com cap mercader vol fer negoci si sab que no ha d' ésser pera son profit, ni cap home fá lo que sab ha de perjudicar-lo, axis los pobles jamay aspirarien á un estat que per contes de serlos profitós los portés á la més completa ruína. Si ells aspiran al regionalisme es perque tenen afany de regenerarse y col·locar sos penons junt als més adelantats en lo camí de la civilització. Volen rompre los llaços que 'ls ho impedexen, y desferse

de la mà de ferro que 'ls tapa la boca tan bon punt l' obren pera cridar, — ¡avant! —

Los pobles governats baix lo regionalisme y 'ls governats baix la centralisació poden compararse á dos nens, l' un de pagés y l' altre de ciutat. Lo primer lo veureu roig, robust, grassó, res l' espanta, té mal menjar y ha de treballar molt; més lo segon tot lo contrari, está débil, groch, anémich, pren bons aliments, está ben tractat y no ha de fer res. ¿De qué prové aquesta diferencia? Dexaulos anar abdos pel sol, respirant los purs ayres del camp y tindreu dues naturaleses de ferro. Axis mateix los pobles si poden anar lliures per hon millor los semble rebent los vivificadors raigs del sol de la verdadera llibertat, avansen de día en día pel camí del progrés sens que 'ls deture lo fré de la tiránica centralisació.

Jo comparo cada poble á un riu caudalós que tenint ses fonts en la cim de les montanyes, en la regió de les neus perpétues, devalla tot joguínós per les vessants, augmentantse ab los altres rierons que á abdos costats fan via com ell; un colp arriba al plá, si 'l dexáu anar lliurement arrebassarà tot lo que á son pás se oposa portant la ruína per totes les comarques que atrevessi; si voleu deturar-lo oposantli una ferma muralla de roca, al principi ho lograreu més luego anirà engrandintse, engrandintse, formarà primer una bassa, després un llach, després un mar, fins que rompent la ferma muralla com famolench llop se llançarà per la planuria, ab tanta més força quant més ferma era la muralla, destruint monts, valls, ciutats, tot lo que vulla ferli de barrera. ¿Qué deueu fer, donchs, ab ell? Per comptes de dexarlo completament lliure ó de lligarlo ab cercle de ferro, senyalantli lo camí que ha de seguir, tanquéu sa corrent entre dues muralles, y axis tindreu que lo que d' altre modo fora causa destructora será útil y beneficios, que 'l torrent destructor será tranquil caudal, que 'l qui duria la ruína portará la riquesa.

Als pobles, com als rius, no se 'ls deu dexar anar per si matexos, ni tampoch enquistirlos dintre lo motllo que tot ho unifica matant les iniciatives particulars, sino permetre'ls correr lliurement pel llit que 'l regionalisme assenyala; sols en aquest cas estarán perfectament acomodats á sa naturalesa y serán ventatjosos pera l' Estat.

No volém ser mes llarchs puix nos sembla que ab lo dit n' hi ha prou pera convénserse de que 'l regionalisme porta en sa matexa essencia un gran nombre de ventatges que contribuirán sens dupte al major *avens de la nació* en que aquell se implante.

N. FONT Y SAGUÉ.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Dia 26.

Los treballadors del camp á qui nostra Diputació Provincial subvenciona pera anar al Mitg-jorn de França á estudiar los millors avenços en lo conreu de les vinyes, son: en Francisco Gallart y Notó, de Sant Sadurní de Noya; en Joseph Gras, de Callús; en Joan Roig y Reverter, de Sant Pol de Mar; en Isidro Sellarés y Rodó, d' Ullastrell; y en Miquel Tort y Baliarda, de Molins de Rey. Pera dirigirlos ha sigut nombrat lo distingit propietari de Sant Sadurní de Noya, D. Rafel Mir y Deás.

Dia 28.

Han sigut processats sis regidors de Sans, á causa de un manifest publicat temps enrera, en lo que explicaven los motius per que 's retiraven del consistori.

Avuy sols son deu los regidors qui en l' esmentat poble exercexen son càrrech; puix n' hi ha dos de incapacitats y dos de processats per un altre motiu.

Escriuen de Tremp, que l' ayguat del dia 24 s' endugué 'ls ponts de la Pobla de Segur, Sort y Rialp, y que á Gerri de la Sal arrasá tots los salins ocasionant quantioses pèrdues.

Dia 29.

Diuen de La Bisbal, que la Empresa arrendataria de cédules personals ha rectificat los padrons del any passat, tant á favor seu, que tots los Ajuntaments de alguna importancia s' han negat á esposar al públich los esmentats padrons reformats.

Sembla que totes les comarques gironines están molt escitades per aquest motiu, y que 'ls Ajuntaments están decidits á no permetre, que d' una manera tan arbitraria, se refassa l' arrendatori de les 80.000 pecetes, que assegura va perdre l' exercici prop-passat.

Vuytcents mariners catòlics de la esquadra inglesa anclada en nostre port obhexen missa en la iglesia de Santa Maria del Mar.

Ab aquesta data escriuen de Areu (Pallars), que la tempestat del dia 24 causá pèrdues de tanta importancia en aquella comarca, que quedaren destruides casi totes les prades, fent impossible la existencia de la industria pecuniaria, única riquesa d' aquell troç de Catalunya. L' ayguat destruí á Tor, tres cases y vuyt pahisses; á Aynet de Bessan una pahissa y la capella de Santa Agna; á Llavorsí una pahissa y á Areu tres cases, un forn de coure pá, un moli fariner y dues pahisses. Cada pahissa consta d' era, corral pera bestiar y paller.

Lo poble d' Areu ha quedat ademés en tan dolenta situació, que á la més petita riuada ha d' ésser causa de terribles desgracies.

Dia 30.

Surten pera Palma 16 barcos de la esquadra inglesa, arribada á aquest port lo dia 26.

A Manresa han començat los treballs pera la construcció del nou edifici, que la Companyia de Jesús axecará al costat de la iglesia de la Santa Cova.

Dia 31.

Los barcos de la esquadra inglesa que van quedar en nostre port, surten aquest dia, ab rumbo á la isla de Mallorca.

Surt d' aquesta ciutat pera Roma y Paris, lo llorejat pintor D. Enrich Serra.

Com té l' encàrrech de pintar la cúpula de la iglesia de Montserrat, á darrer d' any tornarà á nostra terra.

Lo Foment del Treball Nacional ha acordat regalar una medalla de plata commemorativa ab l' escut del Foment y una inscripció alusiva al Orfeó Bilbai, com á testimoni d' agraïment per la activa part que aquella associació prengué en los obsequis que 's dispensaren als industrials catalans qui assistiren al *meeting* que 's celebrá 'l dia 9 de Desembre prop-passat.

D. Aristides d' Artiñano es l' encarregat de portar lo present á Bilbao.

Dia 1. - Agost

Lo Boletín Oficial de la Provincia de Barcelona publica un anunci de la Direcció general d' Obres publiques, trayent á pública subasta la construcció del quart troç de la carretera de Valls á Igualada, baix lo tipo de 384,094'97 pecetes. La subasta tindrà efecte lo dia 6 del vinent Setembre á Barcelona y Madrid.

Durant lo mes de Juliol s' han recautat en la Delegació d' Hisenda de Barcelona, 6.037,270'25 pecetes.

Nostre compatrici, lo jove D. Xavier Viñas, ha obtingut per unanimitat lo primer premi de piano en lo consistori de Música de Paris.

Dia 2.

Ab motiu d' haverse declarat oficialment la existencia del cólera á Marsella, nostre Ajuntament en sessió d' aquest dia concedeix un crèdit de 100,000 pecetes al Alcalde, para que adopte, en cas de necessitat, quantes mides crega convenientes pera evitar la propagació de la esmentada epidemia en aquesta capital.

Surt en direcció á La Garriga la primera colonia escolar, organizada enguany per la Societat Económica Barcelonesa d' Amichs del Pays.